

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

економічний факультет

(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра бізнесу та управління персоналом

(назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В.о. декана економічного факультету

Р.І.Грешко

«14» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

Управління науковими проєктами та фінансування досліджень

(вказати назву навчальної дисципліни)

вибіркова

(вказати: обов'язкова/вибіркова)

Освітньо-наукова програма Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

(назва програми)

Спеціальність 076 Підприємництво та торгівля

(вказати: код, назва)

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

економічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Чернівці 2024 рік

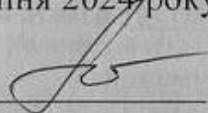
Робоча програма навчальної дисципліни «Управління науковими проєктами та фінансування досліджень» складена відповідно до освітньо-наукової програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», останнє затвердження: наказ ректора Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича від 30 серпня 2023 р. № 310.

Розробник: Лопатинський Юрій Михайлович, завідувач кафедри бізнесу та управління персоналом, доктор економічних наук, професор

Викладач: Лопатинський Юрій Михайлович, завідувач кафедри бізнесу та управління персоналом, доктор економічних наук, професор

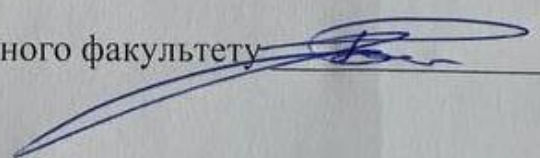
Погоджено з гарантом освітньо-наукової програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» і затверджено на засіданні кафедри бізнесу та управління персоналом

Протокол № 1 від 12 серпня 2024 року

Завідувач кафедри Ю.М. Лопатинський

Схвалено методичною радою економічного факультету

Протокол № 1 від 12 серпня 2024 року

Голова методичної ради економічного факультету Р.І. Грешко

1. Мета навчальної дисципліни

Освітню компоненту «Управління науковими проєктами та фінансування досліджень» віднесено до групи вибіркових дисциплін ОНР «Доктор філософії» за освітньою програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля».

Наукове дослідження є певним проєктом, який для успішної реалізації потребує кваліфікованого управління. Останнє передбачає низку послідовних кроків з формулювання мети, завдань та плану наукового дослідження, забезпечення його фінансування, реалізації плану досліджень відповідно до поставлених завдань та у визначені терміни, звітування про результати виконання досліджень замовнику та широкому загалу. Дисципліна висвітлює основні положення планування та реалізації наукового проєкту з урахуванням вимог стейкхолдерів та ресурсного забезпечення. Вона формує вміння обирати підходи до реалізації наукових проєктів, презентувати результати досліджень.

Метою дисципліни є отримання теоретичних знань щодо сучасних тенденцій фінансування наукових та науково-технічних проєктів, законодавчого регулювання питань фінансового забезпечення наукових досліджень та розробок та здобуття умінь пошуку державних та закордонних джерел фінансування наукових досліджень та обґрунтування вибору програми фінансування, кошторису й умов реалізації наукового проєкту.

2. Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни сприятиме формуванню елементів інтегральної, загальних та фахових компетентностей.

Інтегральна компетентність: Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійних практик, застосовувати новітні методології наукової, педагогічної, професійної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК05. Здатність розробляти проєкти та управляти ними.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК01. Здатність планувати і виконувати оригінальні дослідження на відповідному рівні, досягати наукових результатів, які можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях, впроваджені у практичну діяльність, що створюють нові знання у підприємницьких, торговельних та біржових структурах та/або дотичних до них міждисциплінарних напрямках.

СК02. Здатність продукувати, обґрунтовувати нові ідеї, гіпотези і моделі та приймати науково обґрунтовані рішення у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

СК07*. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проєкти у підприємницьких, торговельних та біржових структурах та/або дотичних до них міждисциплінарних напрямках, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення таких програмних результатів навчання:

РН 01. Мати передові концептуальні, методологічні знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності та/або на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, які є достатніми для проведення наукових, прикладних досліджень на рівні актуальних світових досягнень, отримання нових знань та/або здійснення інноваційної професійної діяльності.

РН10. Ініціювати, розробляти, реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявні та/або отримати нові цілісні знання, розв'язувати проблеми підприємництва, торгівлі та біржової діяльності з урахуванням етичних, соціальних, економічних, екологічних і правових аспектів.

РН11. Вільно презентувати, обговорювати державною та іноземними мовами результати досліджень, наукові та/або прикладні проблеми підприємництва, торгівлі, біржової діяльності, оприлюднювати їх у наукових публікаціях провідних міжнародних видань або впроваджувати у практичну діяльність.

РН14*. Формувати індивідуальну траєкторію особистісного й фахового розвитку, самонавчання та професійної поведінки.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекцій	практичних	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	3	90	10	20			60		залік

3.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Управління науковими проектами												
1	2	3	4	5	6	7						
Тема 1. Організація наукових досліджень в Україні.	10	1	2			7						
Тема 2. Розробка наукового проекту.	10	1	2			7						
Тема 3. Інформаційне забезпечення реалізації наукових проєктів.	10	1	2			7						
Тема 4. Організація виконання та моніторинг наукового проєкту.	10	2	2			6						
Тема 5. Звітування про результати реалізації наукових проєктів.	9	1	2			6						
Разом за змістовим модулем 1	49	6	10	-	-	33						
Змістовий модуль 2. Фінансування досліджень												
Тема 6. Правове регулювання фінансування наукових досліджень.	10	1	2		-	7						
Тема 7. Програми фінансування спільних наукових та освітніх проєктів.	10	1	2	-	-	7						

Тема 8. Отримання грантів для реалізації наукових проєктів та розвитку потенціалу вищої освіти.	11	1	3	-	-	7						
Тема 9. Програми фінансування академічної мобільності та наукових стипендій.	10	1	3	-	-	6						
Разом за змістовим модулем 2	41	4	10	-	-	27						
Усього годин	90	10	20	-	-	60						

3.3. Тематика практичних занять

№	Назва теми з основними питаннями – план	Кількість годин
Тема 1.	Організація наукових досліджень в Україні 1.1. Організаційні форми виконання наукових проєктів в Україні; замовники, виконавці та партнери. 1.2. Правові аспекти організації наукових досліджень. 1.3. Повноваження і відповідальність керівника, установи та учасників наукового проєкту. 1.4. Розподіл дослідницьких робіт у колективі; залучення аспіранта до виконання наукового проєкту. 1.5. Зв'язок індивідуального дисертаційного дослідження з колективним проєктом: внесок, результати та зобов'язання.	2
Тема 2.	Розробка наукового проєкту. 2.1. Сутність проєкту. Наукові проєкти, їх класифікація. 2.2. Засади управління науковими проєктами. Обґрунтування доцільності реалізації наукового проєкту. 2.3. Узгодження дослідницької ідеї та очікуваних результатів із завданнями замовника або умовами конкурсу. 2.4. Планування пакетів робіт, внеску партнерів і ресурсного забезпечення наукового проєкту. 2.5. Обґрунтування кошторису: допустимі витрати, співфінансування та ресурсні обмеження. 2.6. Впровадження результатів наукових досліджень та їх ефективність.	2
Тема 3.	Інформаційне забезпечення реалізації наукових проєктів. 3.1. Інформаційні потреби керівника проєкту; облік виконаних робіт, витрат і результатів. 3.2. Документообіг проєкту: рішення команди, версії документів, підтверджувальні матеріали та розподіл доступу. 3.3. Вимоги замовника до збереження даних, конфіденційності й доброчесності проєктної документації.	2
Тема 4.	Організація виконання та моніторинг наукового проєкту. 4.1. Координація виконання дослідницьких робіт в умовах невизначеності наукового результату. 4.2. Контрольні етапи та очікувані результати наукового проєкту; критерії їх прийняття замовником. 4.3. Моніторинг строків, витрат і виконання зобов'язань учасниками проєкту. 4.4. Реагування на відхилення: зміна плану, перерозподіл робіт і погодження рішень із замовником. 4.5. Управління ризиками наукового проєкту: доступ до даних, відтворюваність результатів, кадрові та ресурсні обмеження. 4.6. Внутрішня перевірка якості отриманих результатів і документування виконання робіт.	2

	4.7. Завершення наукового проекту: приймання результатів, виконання зобов'язань і збереження документації.	
Тема 5.	Звітування про результати реалізації наукових проектів. 5.1. Види та строки звітності перед замовником або грантодавцем. 5.2. Змістовий звіт: виконані завдання, отримані результати та пояснення відхилень від плану. 5.3. Публікації, апробація і впровадження як підтвердження виконання проектних зобов'язань. 5.4. Представлення результатів проекту замовнику та партнерам; обговорення зауважень. 5.5. Фінансовий звіт, підтвердження витрат і узгодженість зі змістовими результатами. 5.6. Підсумкова оцінка проекту та використання його результатів після завершення фінансування.	2
Тема 6.	Правове регулювання фінансування наукових досліджень. 6.1 Державне регулювання фінансування наукової діяльності. 6.2. Види наукових досліджень та грантів.	2
Тема 7.	Програми фінансування спільних наукових та освітніх проектів. 7.1. Державні програми фінансування спільних наукових та освітніх проектів. 7.2. Міжнародні програми фінансування спільних наукових та освітніх проектів.	2
Тема 8.	Отримання грантів для реалізації наукових проектів та розвитку потенціалу вищої освіти. 8.1. Вибір грантового інструменту відповідно до цілей наукового проекту. 8.2. Порівняння конкурсів: допустимість заявника, партнерство, строки та пріоритети фінансування. 8.3. Фінансові умови участі: допустимі витрати, співфінансування та зобов'язання отримувача. 8.4. Обґрунтування відповідності наукового проекту умовам конкурсу; перевірка узгодженості результатів, робіт і кошторису.	3
Тема 9.	Програми фінансування академічної мобільності та наукових стипендій. 9.1. Державні програми фінансування академічної мобільності та наукових стипендій. 9.2. Міжнародні програми фінансування академічної мобільності та наукових стипендій.	3
Всього		20

3.4. Зміст завдань для самостійної роботи

Назва змістового модуля	Теми завдань (за модулями)	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Управління науковими проектами	Завдання 1. Визначити ролі установи, керівника та партнерів у реалізації обраного наукового проекту.	10
	Завдання 2. Здійснити оцінку ефективності впровадження результатів наукових досліджень.	
	Завдання 3. Сформувати команду наукового проекту.	
	Завдання 4. Скласти кошторис наукового дослідження.	
	Модульна контрольна робота за змістовим модулем 1 "Управління науковими проектами"	10
Змістовий модуль 2. Фінансування досліджень	Завдання 5. Пошук джерел фінансування відповідно до тематики наукових досліджень – HORIZON, Євроатом, НАТО, COST	10
	Завдання 6. Порівняти два конкурси фінансування наукових проектів, обґрунтувати вибір одного з них і скласти кошторис відповідно до допустимих витрат та умов співфінансування.	
	Завдання 7. Пошук джерел фінансування наукових досліджень за рахунок бюджетних коштів (премія кабінету міністрів України за розроблення і впровадження інноваційних технологій, стипендія	

	Кабінету Міністрів України для молодих вчених, Премія Верховної Ради України, державні стипендії для видатних діячів науки).	
	Завдання 8. Обґрунтувати вибір програми академічної мобільності або наукової стипендії з урахуванням вимог до учасника, фінансування та очікуваних результатів професійного розвитку.	
	Модульна контрольна робота за змістовим модулем 2 "Фінансування досліджень"	10

За погодженням з викладачем, студент може вибрати тему дослідження самостійно.

Критерії оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання

Науково-пошукова робота повинна містити три частини: теоретичну (огляд законодавчої бази, теоретичного матеріалу, досліджень науковців з даної теми), практичну (аналіз статистичних даних, соціально-економічних показників), висновки та пропозиції.

Оцінка «десять-дев'ять» ставиться тоді, коли студент вільно володіє проблематикою досліджуваної теми, здійснює самостійний аналіз опрацьованого матеріалу, використовує широке коло наукових праць, в тому числі іноземних, робота відповідає всім вищезазначеним вимогам щодо оформлення.

Оцінка «вісім-сім» ставиться тоді, коли студент при захисті, виявивши належну підготовку, допускає неточності у трактуванні окремих проблем, відчуває певні труднощі в узагальненні теоретичного матеріалу. Є незначні недоліки в змісті та оформленні роботи.

Оцінка «шість-чотири» виставляється тоді, коли студент орієнтується в тематиці роботи, але не може зробити висновки, пов'язати теоретичні узагальнення, оформлення роботи не відповідає вимогам.

Оцінка «три-один» виставляється тоді, коли студент за наявності роботи не орієнтується в проблемі та не відповідає на поставлені питання.

4. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

При викладанні використовуються основні традиційні та інтерактивні методи навчання, новітні технології, спрямовані на досягнення освітньої мети й прогнозованих програмних результатів.

Методи навчання

МН1 – словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо)

МН2 – семінари, практичні або лабораторні роботи

МН3 – бізнес-кейси (індивідуальні або командні)

МН4 – наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали, тощо)

МН5 – робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами

МН7 – самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни

МН8 – підготовка тез/доповіді на конференцію.

МН9 – тренінги, коучі, майстер-класи від запрошених стейкхолдерів.

МН10 – реферативні та пошукові дослідження.

Методи оцінювання

Методами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

МО1 – контрольні роботи (тематичні, модульні).

МО2 – тести, опитування, самостійні роботи за індивідуальними завданнями.

МО3 – захист бізнес-кейсів, результатів досліджень

МО4 – аналітичні звіти, реферати, тези доповідей, статті

- MO5 – презентації результатів виконання завдань
 MO7 – презентація власного підготовленого кейсу, який складений на основі реальних сценаріїв і стратегій розвитку компаній, інноваційних регіонів.
 MO8 – підсумковий контроль – залік (у тестовій формі, усний або письмовий)
 MO11 – інші види індивідуальних та групових завдань

5. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

5.1. Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітньої компоненти.

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та інших видів занять, самостійної роботи і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

Кількість балів за кожний навчальний елемент визначається за підсумковою таблицею розподілу балів. Максимальна кількість балів за кожний змістовий модуль становить 30: 20 балів за теми та 10 балів за модульну контрольну роботу. Разом за поточний контроль – 60 балів; за підсумковий контроль (залік) – 40 балів. Окреме додавання балів за ІНДЗ понад цей розподіл не передбачено.

Якщо студент за власною ініціативою, бажанням, крім обов'язкових видів контролю (60 балів), виконує додаткові види роботи (реферати, ІНДЗ, розв'язання додаткових завдань) при цьому набравши додатково не менше 30 балів, може отримати оцінку за залік автоматично.

Відповідно до вимог Болонської угоди проводиться місцева (національна) шкала визначення оцінок і шкала ECTS. Для їх порівняння використовується така таблиця:

5.2 Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

5.3. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути: контрольні роботи; стандартизовані тести; проєкти; аналітичні звіти; реферати; есе; розрахункові роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах; контрольні роботи; завдання на тренажерах, реальних об'єктах тощо; інші види індивідуальних та групових завдань.

6. Форми поточного та підсумкового контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота) відповідь студента. Формою підсумкового контролю є залік.

7. Рекомендована література

Основна

1. Методологічне та інструментальне забезпечення наукових досліджень : навч. посіб. / В. Г. Бодров та ін.; за ред. О. А. Шевчука. Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. 324 с.
2. Вихрущ В. О., Козловський Ю. М. Методологія та методика наукового дослідження : підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. 336 с
3. Сусліков Л. М., Студеняк І. П. Управління науковими проєктами : електронний навчальний посібник. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2020. 409 с.
4. Управління проєктами: навч. посібник / за ред. О.В Ульянченка та П.Ф. Цигікала. Харків : ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, 2010. 522 с.

Допоміжна

1. Горизонт Європа. Національний портал міжнародного науково-технічного співробітництва. URL: <https://ms.nauka.gov.ua/pro-portal/gorizont-yevropa/>
2. Ланге А., Сушко-Безденежних М. Наукове писемне мовлення у вищій школі (практичні поради) : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2020. 322 с.
3. Національний фонд досліджень України : офіційний сайт. URL: <https://nrfu.org.ua/>.
4. Партико З. В. Основи наукових досліджень: підготовка дисертації : навч. посіб. Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2015. 235 с.
5. Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 року № 579. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#Text>.
6. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах): затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. №261 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/502-2023-%D0%BF#Text>.
7. Про затвердження вимог до оформлення дисертації : Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. №40. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>.
8. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26 листопада 2015 р. № 848-VIII (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text9>.
9. Рекомендації щодо запобігання академічному плагиату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо) : Лист МОН України від 15.08.2018 р. №1/11-8681. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/akredytatsiya/instruktsiya-list/1-11-8681-vid15082018-rekomendatsii-shchodo-zapobigannya-akademichnomu-plagiatu.pdf>.
10. National office Erasmus+UA : офіційний сайт організації. URL: <https://erasmusplus.org.ua>.
11. Marie Skłodowska-Curie Actions URL: https://ec.europa.eu/research/mariecurieactions/node_en
12. Німецька служба академічних обмінів DAAD Україна URL: <https://www.daad-ukraine.org/uk/>
13. Шведський інститут (Svenska institutet) URL: <https://si.se/en/>
14. Польська Академія наук (The Polish Academy of Sciences) URL: <https://pasific.pan.pl/>
15. Премія Верховної Ради України молодим ученим URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2675-19#Text>
16. Стипендії Президента України для молодих вчених URL: <http://www.kdpunt.gov.ua/uk/content/stipendii-prezidenta/umovi-ta-poryadok-provedennya-konkursu-na-zdobuttya-stipendii-prezidentaukrayini-dlya-molod>

17. Стипендії Кабінету Міністрів України для молодих вчених URL: http://www.kdpu-nt.gov.ua/uk/content/stipendii_kmu/polozhennya-pro-stipendiyi-kabinetu-ministriv-ukrayini-dlyamolodih-vchenih

8. Інформаційні ресурси

Академічні ресурси:

1. Репозиторій академічних статей, таких як Google Scholar або ResearchGate, для пошуку актуальних наукових досліджень та публікацій з курсу
2. ARCher – інституційний репозитарій відкритого доступу представників Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/>.

Офіційні сайти органів державного управління України:

1. База українського законодавства в Інтернет. URL: <http://www.lawukraine.com>.
2. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Електронна бібліотека Львівської комерційної академії. URL: <http://www.dev.lac.lviv.ua/lib>.
4. Інститут глобальних стратегій. URL: <http://www.igls.com.ua>.
5. Інститут економічних досліджень і політичних консультацій. URL: <http://www.ier.kiev.ua>.
6. Інтернет-портал для управлінців. URL: <http://www.management.com.ua>.
7. Міністерство економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>.
8. Наукова бібліотека Донецького університету. URL: <http://www.library.dongu.donetsk.ua>.
9. Наукова бібліотека ім. Максимовича. URL: <http://www.lib-gw.univ.kiev.ua>.
10. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
11. Національна парламентська бібліотека. URL: <http://www.alpha.rada.kiev.ua>.

Додатково

(для контролю та самоконтролю роботи студента)

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота											Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	МКР	T6	T7	T8	T9	МКР	40	100
4	4	4	4	4	10	5	5	5	5	10		

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.